AMGUEDDFA CYMRU

AMGUEDDFA WLÂN CYMRU
NATIONAL WOOL MUSEUM

Llwybr y Ddôl
Meadow Trail

DEWCH I FOD YN DDITECTIF DÔL YN YR AMGUEDDFA!

Allwch chi ddarganfod yr holl goed a phlanhigion ar y map tu mewn? Dysgwch fwy amdanyn nhw a'u cynefin ar eich taith!*

BE A MUSEUM MEADOW DETECTIVE!

Can you discover all the trees and plants on the map inside? Find out more about them and their habitat on your travels!*

Rydyn ni'n awgrymu eich bod yn cychwyn y llwybr ar bwynt 1. Edrychwch ar y dudalen synhwyrau ar gyfer pwyntiau 1, 2, 5 ac 8 ar y map!

1.

We suggest you begin the trail at point 1. Check out the senses page for points 1, 2, 5 and 8 on the map!

6. Cerddwch ar hyd y llwybr i weld y coed helyg. Mae'r coesynnau yn cael eu torri bob blwyddyn a'u gwehyddu'n fasgedi.

Walk along the path to see the willow trees. The stems are cut each year and woven into baskets.

3. Gwernen. Mae ganddi ddail lled grwn a moch coed bach. Mae'n hoffi byw'n agos at ddŵr ac roedd y pren yn cael ei ddefnyddio i wneud gwadnau clocsiau Cymreig traddodiadol.

Alder tree. It has roundish leaves and little cones. It likes to live near water and the wood was used to make the soles of traditional Welsh clogs.

1. **Afon Bargod**
River Bargod

2. **Ysgawen**
Elder tree

3. **Gwernen**
Alder tree

4. **Madr**
Madder

5. **Cribau'r Pannwr**
Teasel

6. **Coed Helyg**
Willow trees

7. **Edrychwch am Farcud Coch yn yr awyr**
Look for a Red Kite in the sky

8. **Lafant**
Lavender

4. **Mae gwreiddiau'r madr yn cael eu defnyddio i liwio gwlân yn goch llachar!**

The roots of the madder are used to dye wool bright red!

SYNHWYRAU
SENSES

1. **GWRANDEWCH ar yr afon. Mae ganddi bysgod ynddi ac mae glas y dorlan yn ymweld yn aml.**

LISTEN to the river. It has fish in it and is often visited by a kingfisher.

2. **CHWILIWCH am ysgawen. Mae ei blodau yn BLASU'N hyfryd mewn cordial. Beth am ei flasu yng nghaffi'r Amgueddfa?**

LOOK for an elder tree. Its flowers TASTE lovely when made into a cordial. Why not try it in the museum's café?

5. **CYFFYRDDWCH gribau'r pannwr a'r pigau ar eu coesynnau a phennau hedyn. Cawsant eu defnyddio yn y broses o wneud brethyn gwlân. Mae mwy o wybodaeth yn yr Amgueddfa.**

TOUCH the teasels with their spiky stems and seed heads. They were used in the process of making woollen cloth. Find out more in the museum.

8. **AROGLWCH y lafant ger y Sied Wynt. Mae'n helpu i gadw pryfed i ffwrdd o'r gwlân ac yn rhoi arogl neis iddo.**

SMELL the lavender by the Wind Shed. It helps keep insects away from wool and makes it smell nice.

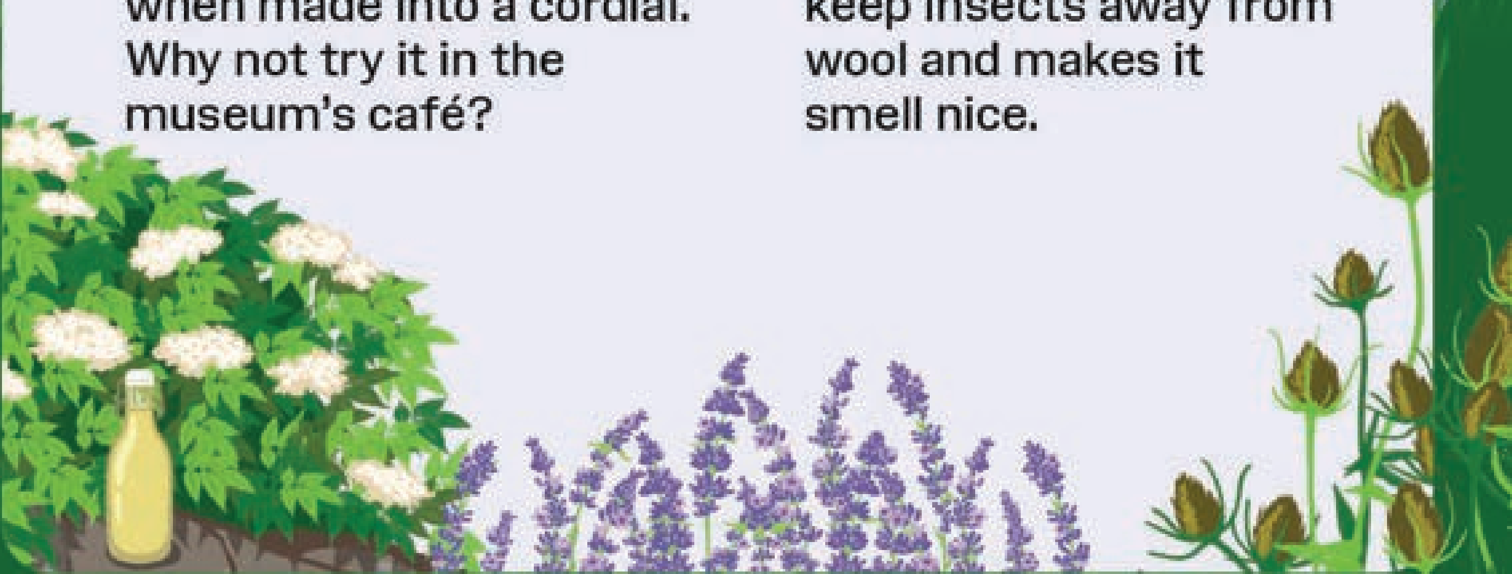

Mae dôl yr Amgueddfa yn gartref i löyn byw prin o'r enw'r Brithribin Brown sy'n lleol i'r ardal hon o Sir Gaerfyrddin.

Allwch chi ei gweld yn cuddio yn y gwair?

The museum's meadow is home to a rare butterfly called the Brown Hairstreak which is local to this part of Carmarthenshire.

Can you spot it hiding amongst the grass?

Cynefin yw cartref neu amgylchedd naturiol anifeiliaid, planhigion neu goed.

A habitat is the natural home or environment of, for example, animals, plants or trees.

Achubodd staff yr Amgueddfa ddraenog sâl. Ar ôl cyfnod yn yr ysbyty draenogod lleol, dychwelodd Sonic y draenog i ddôl yr Amgueddfa ac ymgartrefu unwaith eto.

Museum staff rescued a poorly hedgehog. After a stay at a local hedgehog hospital, Sonic the hedgehog returned to the museum's meadow and settled back home.

FFRÂM DDEINTUR

Roedd y Ffrâm Ddeintur yn cael ei defnyddio i ymestyn a sychu'r brethyn gwlân.

TENTER FRAME

The Tenter Frame was used to stretch and dry the woollen cloth.

SIED WYNT

Roedd y Sied Wynt yn cael ei defnyddio i sychu'r brethyn, yn enwedig siolau.

WIND SHED

The Wind Shed was used to dry the cloth, especially shawls.

Tynnwch lun o'ch ymweliad!
Draw a picture of your visit!

***Mwynhewch, ond er eich diogelwch eich hun plîs: Peidiwch â dringo'r coed neu fwyta unrhyw beth a geir ar lwybr y ddôl. Cadwch i ffwrdd o'r Ffrâm Ddeintur gan fod ganddi fachau miniog. Cofiwch olchi eich dwylo ar ôl bod yn y ddôl.**

*Have fun but please, for your own safety: Do not climb trees or eat anything found on your meadow trail. Stay away from the Tenter Frame as it has sharp hooks. Remember to wash your hands after being in the meadow.

Amgueddfa Wlân Cymru | National Wool Museum

@MuseumWales **www.amgueddfa.cymru/dysgu/** www.museum.wales/learn/

Ariennir gan Lywodraeth Cymru a datblygwyd gan yr adran Addysg yn Amgueddfa Cymru.

Funded by Welsh Government and developed by Learning at Amgueddfa Cymru.

Noddir gan **Lywodraeth Cymru**
Sponsored by **Welsh Government**

Manylion yn gywir wrth fynd i'r wasg ym mis Ionawr 2025. All details are correct at time of going to print in January 2025.
Crëwyd gan/Created by Colour Heroes Ltd © 2025. www.colourheroes.com